

**TARTIES ĮVERTINIMO, STOJANT Į VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO STUDIJŲ
PROGRAMĄ „SPECIALIOJI PEDAGOGINĖ PAGALBA (LOGOPEDIJA)“,
ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO 2022 M. TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tarties įvertinimo, stojant į Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – Universitetas) bakalauro studijų programą „Specialioji pedagoginė pagalba (Logopedija)“ organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Universitete vykdomo Tarties įvertinimo bendrąją organizavimo tvarką, vykdymą bei rezultatų skelbimą, apeliacijų teikimo tvarką ir dokumentų saugojimą.
2. Tarties įvertinimo organizavimo tikslas – patikrinti ir įvertinti stojančiųjų tarties ir kalbėjimo ypatumus, siekiant numatyti pirminį stojančiųjų tinkamumą logopedo profesijai.

**II. BENDROJI TARTIES ĮVERTINIMO
ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO TVARKA**

3. Tarties įvertinimo, stojant į bakalauro studijų programą „Specialioji pedagoginė pagalba (Logopedija)“ vertinimą atlieka logopedas praktikas ar teoretikas (toliau – Vertintojas).
4. Tarties įvertinimą administruoja rektoriaus paskirtas Tarties įvertinimo administratorius, kuris atsako už įvertinimo organizavimą, darbo užtikrinimą, galutinių įvertinimų suvedimą į informacinę sistemą.
5. Tarties įvertinimas organizuojamas ir vykdomas nuotoliniu būdu pagal iš anksto sudarytą ir patvirtintą kalendorinį tvarkaraštį, informacija skelbiama Universiteto svetainėje www.vdu.lt.
6. Kiekvienas Tarties vertinime dalyvaujantis stojantysis egzamino vykdymo administratoriui pateikia asmens tapatybės dokumentą (pasą, asmens tapatybės kortelę, vairuotojo pažymėjimą). Prieš stojamojo egzamino pradžią stojantieji supažindinami su egzamino laikymo trukme ir eiga, kitais reikalavimais.
7. Stojančiajam užsiregistravus LAMA BPO informacinėje sistemoje ir į savo prašymą įtraukus studijų programą „Specialioji pedagoginė pagalba (Logopedija)“, kuriai būtinas Tarties vertinimas, ne vėliau kaip 24 val. iki stojamojo egzamino pradžios yra priskiriamas tai studijų programai reikalingas laikyti stojamasis egzaminas (išskyrus pavasario sesijos metu vykstančius stojamuosius egzaminus, į kuriuos reikia registruotis nuo kovo 1 iki kovo 12 dienos). Stojančiajam egzaminų tvarkaraštyje nurodomas egzamino laikymo laikas, tai laikoma registracija stojamajam egzaminui.
8. Stojančiųjų gebėjimų patikrinimo eilė sudaroma pagal jų registravimosi į stojamąjį egzaminą pirmumą.
9. Stojantysis privalo atlikti visas Tarties įvertinimo užduotis. Atliktas Tarties įvertinimo užduotis vertintojas įvertina vadovaudamasis Aprašo priede pateiktais vertinimo kriterijais ir pildydamas Tarties įvertinimo formą (2 priedas).
10. Tarties įvertinimo administratorius užpildo Tarties įvertinimo rezultatus į žiniaraščius.
11. Kad Tarties įvertinimas būtų laikomas teigiamu, visos Tarties įvertinimo dalys, turi būti įvertintos teigiamai.
12. Stojantysis, užsiregistravęs, bet nedalyvavęs pagrindinės sesijos Tarties įvertinime dėl ligos arba kitos pateisinamos priežasties, ne vėliau kaip per 48 val. po pagrindinės sesijos turi kreiptis į Universiteto administratorių, atsakingą už Tarties įvertinimą, su prašymu leisti dalyvauti Tarties įvertinime papildomos sesijos metu ir pateikti nedalyvavimo priežastį įrodantį oficialų dokumentą.

Papildomo stojamojo egzamino metu stojamąjį egzaminą laikyti stojantiejiems, neužsiregistravusiems iki pagrindinės sesijos egzamino laikymo nustatyto termino, neleidžiama.

13. Stojantieji, kurie išankstinės pavasario sesijos metu laikė stojamąjį egzaminą ir jo neišlaikė, pagrindinės stojamųjų egzaminų vasaros sesijos metu perlaikyti negalės.

14. Stojantieji, kurie pagrindinės egzaminų sesijos metu laikė stojamąjį egzaminą ir jo neišlaikė, papildomame priėmimo etape dalyvauti negali.

15. Tarties įvertinimo rezultatai stojantiejiems skelbiami Universiteto nustatyta tvarka – ne vėliau kaip per 48 val. nuo Tarties įvertinimo pabaigos.

III. TARTIES ĮVERTINIMO TURINYS, VYKDYMAS IR REZULTATAI

15. Tarties įvertinimas atliekamas nuotoliniu būdu naudojant Universiteto vaizdo konferencijų programinę įrangą. Stojančiajam pateikus prašymą studijuoti LAMA BPO informacinėje sistemoje Tarties įvertinimo administratorius paskirs tikslų virtualaus pokalbio laiką. Ne vėliau kaip 12 val. iki Tarties įvertinimo pradžios kiekvienam stojančiajam priėmimo prašyme nurodytu el. paštu bus atsiųsta informacija apie paskirtą virtualaus pokalbio laiką, Universiteto vaizdo konferencijų programos nuoroda ir prisijungimo informacija.

16. Stojantysis prie Universiteto vaizdo konferencijų programinės įrangos privalo prisijungti jam paskirtu virtualaus pokalbio laiku kompiuteriu ar kitu įrenginiu, kuriame įdiegtos techniškai tvarkingai veikiančios vaizdo ir garso perdavimo priemonės (vaizdo kamera, mikrofonas, ausinės arba garso kolonėlės).

17. Paskirtu laiku prisijungęs prie Universiteto vaizdo konferencijų programinės įrangos į virtualų pokalbį, stojantysis Tarties įvertinimo administratoriui parodo asmens tapatybės dokumentą (pasą, asmens tapatybės kortelę, vairuotojo pažymėjimą). Prieš virtualaus Tarties įvertinimo pradžią stojantysis supažindinamas su vertinimo trukme, eiga ir kitais reikalavimais.

IV. APELIACIJŲ TEIKIMO TVARKA

18. Stojantysis turi teisę pateikti apeliaciją dėl Tarties įvertinimo techninių klaidų ir procedūrų pažeidimo. Apeliaciją reikia pateikti studijų krypties administravimo grupės vadovui ne vėliau kaip per 24 val. nuo Tarties įvertinimo rezultatų paskelbimo.

19. Apeliacinę komisiją sudaro pirmininkas, studijų programos vadovas ir administravimo grupės vadovas.

20. Jei apeliacijos svarstymo metu Apeliacinė komisija numato kviesti stojantįjį, apeliacijos svarstymo laikas ir vieta stojančiajam pranešami, kai jis pateikia prašymą apeliacijai.

21. Stojančiajam negali atstovauti kitas asmuo.

22. Apeliacinė komisija skundą išnagrinėja ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos. Apeliacinės komisijos sprendimai protokoluojami, protokolą pasirašo visi Apeliacinės komisijos nariai. Apeliacinės komisijos pirmininkas įrašo į žiniaraštį naują įvertinimą (jeigu jis yra keičiamas). Prie įvertinimo pasirašo visi Apeliacinės komisijos nariai.

V. TARTIES ĮVERTINIMO DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

23. Tarties įvertinimo rezultatai, pateikti Tarties įvertinimo formoje (2 priedas), yra saugomi Universiteto priėmimo komisijoje iki priėmimo į studijas pabaigos.

24. Neįstojusiujų Tarties įvertinimo rezultatai ir pasirašyti žiniaraščių originalai saugomi Universiteto priėmimo komisijoje iki priėmimo į studijas pabaigos.

25. Tarties įvertinimo žiniaraščiai perduodami Universiteto priėmimo komisijai ir saugomi nuo Tarties įvertinimo vykdymo datos iki priėmimo į studijas pabaigos.

26. Elektroniniai žiniaraščio duomenys saugomi Universiteto duomenų bazėje.

2022 M. TARTIES ĮVERTINIMO, STOJANT Į VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO BALAKAURO STUDIJŲ PROGRAMĄ „SPECIALIOJI PEDAGOGINĖ PAGALBA (LOGOPEDIJA)“, KRITERIJAI

Tarties įvertinimą sudaro trys dalys:

1. Bendrųjų tarties ir kalbėjimo ypatumų įvertinimas;
2. Garsų tarimo įvertinimas;
3. Kalbėjimo aparato anatominių ir funkcinų ypatumų įvertinimas.

I dalis: Bendrųjų tarties ir kalbėjimo ypatumų įvertinimo kriterijai

Užduotis. Padeklamuoti pasirinktą eilėrašį atmintinai, perskaityti pasirinktą nedidelės apimties tekstą (prireikus, pakartoti sakinius).

Vertinimo kriterijus	Įvertinimas
1. Tarties taisyklingumas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
2. Balso ypatumai	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
3. Prozodijos ypatumai	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
4. Kalbinis kvėpavimas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
5. Kalbėjimo tempas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
6. Kalbėjimas sklandumas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
7. Kalbėjimo aiškumas, suprantamumas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
8. Kitos kalbos akcentas ar kalbos taisyklingumas (esant dvikalbystei)	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
<i>I dalies įvertinimo rezultatas</i>	Teigiamas / Neigiamas

Vertinimas	Vertinimo pagrindimas
1. Tarties taisyklingumas	Teigiamas. Visi kalbos garsai tariami taisyklingai.
	Neigiamas. Kalbant išryškėja netikslus ar netaisyklingas garsų tarimas.
2. Balso ypatumai	Teigiamas. Nėra jokių balso pakitimų.
	Neigiamas. Stebimi balso pakitimai (kimus, čaižus, ypatingai tylus, duslus, kintančio aukštumo, išsenkantis ir kt. balsas), rezonavimo trūkumai
3. Prozodijos ypatumai	Teigiamas. Kalbėjimas nemonotoniškas (tinkama intonacija), taisyklingi loginiai kirčiai.
	Neigiamas. Kalbėjimas monotoniškas, netikslūs loginiai kirčiai.
4. Kalbinis kvėpavimas	Teigiamas. Tolygus kvėpavimas, pakankama iškvėpimo trukmė kalbant.
	Neigiamas. Paviršutiniškas kvėpavimas, trumpa iškvėpimo trukmė.
5. Kalbėjimo tempas	Teigiamas. Kalbėjimo tempas įprastas.
	Neigiamas. Pakitęs kalbėjimo tempas (labai lėtas ar labai greitas).

6. Kalbėjimas sklandumas	Teigiamas. Kalbėjimas sklandus.
	Neigiamas. Kalbėjimui būdingi nesklaidumai (sustojimai, pakartojimai, tęsimai, neįprastos pauzės, įterpiniai ir kt.)
7. Kalbėjimo aiškumas, suprantamumas	Teigiamas. Kalbėjimas aiškus ir suprantamas.
	Neigiamas. Kalbėjimas neaiškus, sunkiai suprantamas.
8. Kitos kalbos akcentas ar kalbos taisyklingumas (esant dvikalbystei)	Teigiamas. Kalba taisyklinga, nėra gimtosios kalbos akcento.
	Neigiamas. Kalbant lietuvių kalba girdisi gimtosios kalbos akcentas, ryški kelių kalbų interferencija.
I dalies įvertinimo rezultatas	Teigiamas. Tikėtina, kad tarties ir kalbėjimo ypatumai netrukdo tinkamai atlikti logopedo funkcijų.
	Neigiamas. Tikėtina, kad tarties ir kalbėjimo ypatumai gali trukdyti tinkamai atlikti logopedo funkcijas.

II dalis: Garsų tarimo įvertinimo kriterijai

Užduotis. Pakartoti garsus įvairiose pozicijose (izoliuotus, skiemenyse, žodžiuose, sakiniuose), tarti daugiaskiemenius žodžius ir/ar skiemenų eiles.

Vertinimo kriterijus	Įvertinimas
1. Daugiaskemenių žodžių, skiemenų eilių tarimas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
2. Kalbos garsų tarimas įvairiuose kalbiniuose vienetuose	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
II dalies įvertinimo rezultatas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)

Vertinimas	Vertinimo pagrindimas
1. Daugiaskemenių žodžių, skiemenų eilių tarimas	Teigiamas. Taisyklingai tariami daugiaskiemeniai žodžiai, išlaikoma daugiaskiemenių žodžių garsinė skiemeninė struktūra, greitai ir nuoseklūs artikuliacinio aparato judesiai tariant skiemenų eiles.
	Neigiamas. Tariant daugiaskiemenius garsus neišlaikoma žodžių garsinė skiemeninė struktūra, lėti, netikslūs ir nenuoseklūs judesiai tariant skiemenų eiles.
2. Kalbos garsų tarimas	Teigiamas. Taisyklingai tariami visi kalbos garsai įvairiuose kalbiniuose vienetuose (izoliuoti, skiemenyse, žodžiuose, sakiniuose)
	Neigiamas. Fiksuojami kalbos garsų tarimo trūkumai (netikslus, netaisyklingas tarimas) įvairiuose kalbiniuose vienetuose
II dalies įvertinimo rezultatas	Teigiamas. Tikėtina, kad garsų tarimo ypatumai netrukdo tinkamai atlikti logopedo funkcijų.
	Neigiamas. Tikėtina, kad garsų tarimo trūkumai gali trukdyti tinkamai atlikti logopedo funkcijas.

III dalis: Kalbėjimo aparato anatominių ir funkcinių ypatumų įvertinimo kriterijai

Užduotis. Pagal instrukciją ar pavyzdį atlikti kalbėjimo aparato (žandikaulio, lūpų, liežuvio) pratimus.

Vertinimo kriterijus	Įvertinimas
1. Veido simetrija	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
2. Žandikaulio simetrija ir paslankumas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
3. Dantų lanko taisyklingumas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
4. Sąkandžio taisyklingumas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
5. Minkštasis ir kietasis gomurys	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)

6. Lūpų simetrija ir judrumas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
7. Liežuvio padėties taisyklingumas ir judesių tikslumas	Teigiamas (Taip) / Neigiamas (Ne)
III dalies įvertinimo rezultatas	Teigiamas / Neigiamas

Vertinimas	Vertinimo pagrindimas
1. Veido simetrija	Teigiamas. Veidas simetriškas.
	Neigiamas. Ryški veido asimetrija.
2. Žandikaulio simetrija ir paslankumas	Teigiamas. Apatinis žandikaulis simetriškas, judesiai nuoseklūs.
	Neigiamas. Ryški žandikaulio judesių asimetrija, netikslūs ar nekoordinuoti judesiai.
3. Dantų lanko taisyklingumas	Teigiamas. Dantų lankas taisyklingas.
	Neigiamas. Ryškūs dantų lanko pakitimai, iškritę dantys ir kt.
4. Sąkandžio taisyklingumas	Teigiamas. Dantų sąkandis taisyklingas.
	Neigiamas. Stebimi ryškūs dantų sąkandžio trūkumai (prognatija, progenija, atviras priekinis, atviras šoninis ir kt. sąkandžio trūkumai)
5. Minkštasis ir kietasis gomurys	Teigiamas. Nėra jokių anatominių minkštojo ir kietojo gomurio pakitimų.
	Neigiamas. Likę minkštojo ir kietojo gomurio pakitimai po operacijos, trumpas ar mažai judrus liežuvėlis.
6. Lūpų simetrija ir judrumas	Teigiamas. Lūpos simetriškos, nėra anatominių pakitimų, judrios, tikslūs judesiai tariant garsus.
	Neigiamas. Ryški lūpų asimetrija, lūpos nejudrios ar stebimi kt. anatominiai pakitimai.
7. Liežuvio padėties taisyklingumas ir judesių tikslumas	Teigiamas. Tariant garsus stebima taisyklinga liežuvio padėtis, liežuvio judesiai greiti ir tikslūs.
	Neigiamas. Netaisyklinga liežuvio padėtis, netikslūs ir/ar lėti liežuvio judesiai tariant garsus, trumpas poliežuvinis raištis, trukdantis taisyklingai tarti garsus, stebimi kompensaciniai žandikaulio judesiai atliekant liežuvio judesius.
III dalies įvertinimo rezultatas	Teigiamas. Tikėtina, kad kalbėjimo aparato anatominiai ir motorikos ypatumai netrukdo tinkamai atlikti logopedo funkcijų.
	Neigiamas. Tikėtina, kad kalbėjimo aparato anatominiai ir motorikos ypatumai gali trukdyti tinkamai atlikti logopedo funkcijas.

Galutinis tarties įvertinimo rezultatas	Teigiamas įvertinimas. Stojančiojo tarties ir kalbėjimo ypatumai yra tinkami logopedo pareigoms vykdyti. Stojantysis gali stoti į studijų programą „Specialioji pedagoginė pagalba (Logopedija)“
	Neigiamas įvertinimas. Tikėtina, kad netaisyklinga stojančiojo tartis ir/ar kiti kalbėjimo ypatumai gali trukdyti tinkamai vykdyti logopedo pareigas, todėl stojantysis negali stoti į studijų programą „Specialioji pedagoginė pagalba (Logopedija)“

2022 M. TARTIES ĮVERTINIMO FORMA, STOJANT Į VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO BALAKAURO STUDIJŲ PROGRAMĄ „SPECIALIOJI PEDAGOGINĖ PAGALBA (LOGOPEDIJA)“

Stojančiojo vardas, pavardė: _____

Tarties vertinimo data: _____

TARTIES ĮVERTINIMO FORMA

I dalis: Bendrųjų tarties ir kalbėjimo ypatumų įvertinimas		
Nr.	Vertinimo kriterijai	Įvertinimas
1.	Taisyklinga tartis (garsų tarimas)	☐ Taip ☐ Ne
2.	Balsas be pakeitimų	☐ Taip ☐ Ne
3.	Tinkama prozodija	☐ Taip ☐ Ne
4.	Tolygus kalbinis kvėpavimas	☐ Taip ☐ Ne
5.	Tinkamas kalbėjimo tempas	☐ Taip ☐ Ne
6.	Kalbėjimas sklandus	☐ Taip ☐ Ne
7.	Kalbėjimas aiškus, suprantamas	☐ Taip ☐ Ne
8.	Nėra kitos kalbos akcento ¹ (esant dvikalbystei)	☐ Taip ☐ Ne
9.	Taisyklinga kalba ir aiški minčių raiška (esant dvikalbystei)	☐ Taip ☐ Ne
I dalies rezultatas: ☐ Teigiamas ☐ Neigiamas		
II dalis: Garsų tarimo įvertinimas		
Nr.	Vertinimo kriterijai	Įvertinimas
1.	Taisyklingai tariami daugiaskemeniai žodžiai, skiemenų eilės	☐ Taip ☐ Ne
2.	Taisyklingai tariami visi kalbos garsai izoliuoti, skiemenyse, žodžiuose, sakiniuose	☐ Taip ☐ Ne
3.	Garsų tarimo trūkumai (<i>įrašyti</i>):	
II dalies rezultatas: ☐ Teigiamas ☐ Neigiamas		
III dalis: Kalbėjimo aparato anatomijos ir funkcijų įvertinimas		
Nr.	Vertinimo kriterijai	Įvertinimas
1.	Veidas simetriškas	☐ Taip ☐ Ne
2.	Žandikaulis simetriškas ir paslankus	☐ Taip ☐ Ne
3.	Dantų lankas taisyklingas	☐ Taip ☐ Ne
4.	Šakandis taisyklingas	☐ Taip ☐ Ne
5.	Nėra minkštojo ir kietojo gomurio pakeitimų	☐ Taip ☐ Ne
6.	Lūpos simetriškos, judrios, be anatominų pakeitimų	☐ Taip ☐ Ne
7.	Taisyklinga liežuvio padėtis ir tikslūs judesiai	☐ Taip ☐ Ne
III dalies rezultatas: ☐ Teigiamas ☐ Neigiamas		
Galutinis Tarties įvertinimo rezultatas: ☐ Teigiamas ☐ Neigiamas		
<i>Pastabos.</i>		

Vertintojas: _____
(vardas, pavardė, parašas)

Su vertinimo rezultatu susipažinau: _____
(stojančiojo parašas)

¹ Jei nėra, pasirenkamas atsakymas „taip“.